

Zeer gering effect op groener verpakken

Verpakkingenbelasting betekent

De overheid wil het gebruik van verpakkingen terugdringen en een overgang naar milieuvriendelijkere varianten stimuleren, maar de nieuwe belasting moet wel 365 miljoen euro opbrengen.

Intensief lobbywerk heeft de verplichte administratie voor de Verpakkingenbelasting teruggedrongen tot lastig maar werkbaar. Vraag blijft of deze belasting zorgt voor het bedoelde effect, namelijk terugdringen van het gebruik van verpakkingen en overgang naar milieuvriendelijkere varianten. De meningen variëren van “Absoluut niet!” tot “We worden wel degelijk gestimuleerd.”

TEKST: TIJS KIERKELS

“Een gedrocht”, noemt secretaris Leo Welschen van Frugi Venta de Verpakkingenbelasting in de oorspronkelijke vorm zoals die per 1 januari in is gegaan. Sinds de vereenvoudiging voor de tuinbouwsector per 1 juli stelt hij zijn kwalificatie bij tot “een chaos”. De tuinbouwsector is namelijk wel blij met de versimpeling van de administratie, maar de onduidelijkheid is gegroeid. En door de vereenvoudiging zal een aantal handelaren juist meer moeten gaan betalen dan in de oude vorm.

Minder en milieuvriendelijker

Welschen schat de lastenverzwaring voor de totale voedingstuinbouw-keten op 6 tot 7 miljoen euro (telers, verpakkers, bewerkers, handel).

Zelfs een zeer goed geïnformeerd persoon

als Welschen kan op dit moment nog moeilijk inschatten wat alle consequenties zullen zijn. Het uitgangspunt van de nieuwe belasting is simpel: de overheid wil het gebruik van verpakkingen terugdringen en een overgang naar milieuvriendelijkere varianten stimuleren.

De nieuwe belasting moet bovendien 365 miljoen euro opbrengen. Verpakkingen worden daartoe per soort met een tarief belast. Relatief milieuvriendelijke materialen zoals hout, bioplastics en papier hebben lagere tarieven dan bijvoorbeeld kunststoffen of aluminium. Op het moment van schrijven zijn de tarieven niet bekend, omdat het aanvankelijke onderscheid in primaire, secundaire en tertiaire verpakkingen opgeheven is. De tarieven worden nu opnieuw berekend, maar voor

de overheid is het uitgangspunt dat de belastingopbrengst hetzelfde blijft.

Geen heffing bij export

Wie het meest profiteert van het intensieve lobbywerk dat branche-organisaties, veilingen en telersverenigingen hebben gevoerd, zijn de telers. In principe is iedereen die meer dan 15.000 kilo verpakking toevoegt aan de producten belastingplichtig. Maar als het product geëxporteerd wordt, geldt de belasting niet. En tuinbouwproducten gaan natuurlijk in grote hoeveelheden de grens over. Voor de sierteeltsector geldt als schatting 85%, voor de groente- en fruitsector is een gemiddeld getal van 75% in discussie (let wel: dit zijn geen definitieve getallen). Bloemenkwekers hoeven geen aangifte te

vooral lastenverzwaring

doen voor dat deel van de verpakkingen dat de grens overgaat. De schatting is dat nu nog 150 kwekers en handelsbedrijven in de siersector aangifte moeten doen.

Voor groente- en fruittelers geldt een andere regeling. Hier is de belastingplicht verschoven naar veilingen en telersverenigingen. De afspraak is gemaakt met de 13 leden van Dutch Produce Association, maar geldt ook voor andere coöperatieve afzetorganisaties. Kwekers die niet aan coöperatieve afzetorganisaties leveren, blijven zelf belastingplichtig.

Drie categorieën telers

Hester van Gent van Productschap Tuinbouw onderscheidt nu drie categorieën telers. "Telers die ver onder de drempel van 15.000 kilo vallen, hoeven slechts eenmalig het formulier op de site van de Belastingdienst te doorlopen. Een print daarvan bewaren zou voldoende moeten zijn. Een tweede groep, die net onder de grens zit, moet aannemelijk maken dat ze die niet overschrijden. Dan is het dus verstandig iets van een administratie bij te houden. De derde groep die belastingplichtig is, moet de volledige administratie voeren."

Vrijwel de hele handel zal ermee te maken krijgen als ze verpakking toevoegt. Voor importeurs dreigde een administratieve ramp, die afgewend is door de mogelijkheid om te kiezen voor een forfaitaire regeling. "Die zal niet goedkoper zijn", waarschuwt Welschen. "Hij geeft wel minder administratie. Maar je zult toch een keer het gebruik van verpakkingen voor de Nederlandse markt in beeld moeten brengen."

Consument draait op voor kosten

De bedoeling is dat de eindconsument de belasting uiteindelijk zal betalen. Welschen verwacht niet dat het zo werkt bij groenten en fruit. Handelaren zullen bij hun calculatie de meerkosten op jaarbasis laten meespelen, maar bij de dagelijkse handel zal die geen invloed hebben.

Hij verwacht ook niet dat de belasting een effect heeft op de hoeveelheid verpakkingen. "Verpakkingen kosten al veel geld. Als handelaren op gewicht of materiaal kunnen bezuinigen hebben ze dat al gedaan."

Bij kleinverpakkingen gelden eisen op het gebied van hygiëne, houdbaarheid en manier van verkopen die bepalend zijn voor wel of geen aanslag.

Welschen wijst er ook op dat afzien van verpakkingen tot milieuschade kan leiden. Als een aubergine bijvoorbeeld niet geseald wordt, is hij minder lang houdbaar en zal er in het verkoopkanaal meer weggegooid worden. Dat zijn dan wel producten waarvoor aardgas is ingezet.

Belasting schiet doel voorbij

Van Gent van het PT geeft aan dat de tuinbouw en de voedselsector op eigen kracht al bezig zijn met milieuvriendelijkere verpakkingen. "Er wordt al volop onderzoek gedaan naar verteerbare materialen. Daarvoor is deze belasting absoluut niet nodig. Die schiet zijn doel voorbij. Dit kost veel geld en moeite en levert niks op."

Rens Buchwaldt, directeur logistiek bij FloraHolland, schat de consequenties voor de bloemenvveiling als zeer beperkt in. Ook het effect voor de sierteeltsector zal heel klein zijn, denkt hij. Doorberekenen van extra kosten zal lastig zijn.

Transportschade voorkomen

Hoewel vertegenwoordigers bij branchen afzetorganisaties inschatten dat de belasting niet het bedoelde effect heeft, is er bij leveranciers van verpakkingen wel beweging te constateren. Nic. Sosef ontwikkelt samen met een aantal leveranciers een kartonnen kraag voor emmers om snijbloemen op water zonder hoezen aan te kunnen voeren. Roger Vos: "Ons doel is alleen om transportschade te voorkomen. We willen voorbereid zijn op de toekomst en alternatieven kunnen bieden. Grote kwekerijen gebruiken heel veel hoezen. Als je dat kunt beperken, druk je ook de kosten."

Biologisch afbreekbare folies

Bas Verschoor, directeur van Atlas Packaging, meldt dat zijn bedrijf bezig is afbreekbare folies te ontwikkelen voor ijsbergsla. "Dat wordt wel degelijk gestimuleerd door wat nu aan de hand is. We zien de bui al hangen en worden gemotiveerd om er meer geld in te stoppen", zegt hij.

Daarnaast stimuleert ook de oplopende olieprijs de ontwikkeling van biologisch

Relatief milieuvriendelijke materialen zoals hout, bioplastics en papier hebben lagere tarieven voor de verpakkingbelasting dan bijvoorbeeld kunststoffen of aluminium. Foto: Gerard-jan Vlekke

afbreekbare folies. Er is nog een x aantal problemen bij de bioplastics, zoals de werkelijke afbreekbaarheid, de herkenbaarheid voor de consument en de lasbaarheid (hoe je de folie aan elkaar last). Maar als het project bij ijsbergsla slaagt, gaat daar een grote stimulans van uit, want het gaat immers om een groot volume verpakkingen. Daarvoor is het wel belangrijk dat niet langer aan de regeling gesleuteld wordt, vindt hij. "Met een duidelijke regeling Verpakkingenbelasting weet iedereen waar hij aan toe is. Dan kun je gericht investeren in biologisch afbreekbare verpakkingen."

De Verpakkingbelasting treft een zeer beperkt aantal telers die grote volumes verpakkingen aan producten voor de Nederlandse markt toevoegen. De hele handel heeft er wel mee te maken. Het veroorzaakt een lastenverzwaring en meer administratie. Weinigen verwachten dat het volume verpakkingen hierdoor daalt. Enige invloed op de 'vergroening' van de verpakkingen is al wel gaande.

SAMENVATTING